

Landmandens primære budgetteringsmål

Kirsten Marie Risbjerg, Ove Lund

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A., SEGES Erhvervsøkonomi

Hovedkonklusion

Der er udpeget 10 typiske målsætninger fra planteavl, svineproduktion og mælkeproduktion som de primære målsætninger, projektet vil arbejde videre med.

Sammendrag

Det er vigtigt for landmandens økonomiske udbytte at fastslå, om ønskede produktionsmæssige målsætninger gavner rentabiliteten. Det skal derfor sikres, at sådanne målsætninger er synlige i budget og budgetopfølgninger.

Overordnede økonomiske mål er et vigtigt styringsredskab, så synligheden af disse mål skal også sikres i budget og budgetopfølgninger.

For at opnå denne synlighed af landbrugets primære produktionsmæssige og økonomiske mål i budget og opfølgninger har projektet udpeget en række mål indenfor de tre største driftsgrene som primære. Landmanden skal kunne følge målene klart og tydeligt i budgetopfølgningerne.

Baggrund

Budgetter og budgetopfølgninger indgår som en integreret del af mange landmænds beslutningsgrundlag og afrapportering til pengeinstitutter. For at opnå det fulde udbytte af dette styringsredskab er det vigtigt, at landmanden har stort ejerskab af og indsigt i budgettet.

I projektet 'Budgettering og benchmarking, der giver landmanden grundlag for proaktiv ledelse' fra 2017-18, som Promilleafgiftsfonden for landbrug har støttet med midler, er der i samarbejde med landmænd udviklet en model, der sikrer landmandens involvering og ejerskab til budgettet med målsætninger og forudsætninger. Afprøvninger af modellen i samarbejde med landmænd har vist, at der er behov for et enkelt og brugervenligt budgetteringsværktøj, der gør det muligt for landmanden at budgettere med afsæt i egne målsætninger og udarbejde budget på kontoniveau. Det er også væsentligt, at man tydeligt kan følge de aktiviteter, der skal sikre, at målene nås.

I dette projekt udarbejdes en model for et sådant budgetteringsværktøj og om muligt en prototype på værktøjet.

Der er en række målsætninger, som går igen i mange landmænds budgetter. Disse målsætninger ligger ofte indenfor produktionstal, men kan også være knyttet til mere overordnede økonomiske

målsætninger. Hvis landmandens målsætninger er indenfor produktionsdata, er det hensigtsmæssigt at kunne trække hver målsætning frem i budget og budgetopfølgninger, så der bliver klarhed over, om der er rentabilitet i at forfølge målsætningen, og om aktiviteterne bag målsætningen følges. Et overordnet økonomisk nøgletal er også et kraftigt styringsredskab at kunne følge løbende. Projektet søger derfor at klarlægge, hvilke primære budgetteringsmål, der anvendes af landmænd, så det kan sikres, at pågældende mål bliver synlige i budget og budgetopfølgninger.

Materialer og metoder

Der er afholdt foreløbig 5 dages tests/interviews af potentielle brugere af det kommende budgetteringsværktøj indenfor AP3. Testpersonerne har gennemset de foreløbige brugerflader i prototypen, herunder sider med udvælgelse af mål, der skal budgetteres efter og følges op på.

Testpersonernes angivelse af egne målsætninger er sammenholdt med fagpersoners erfaringer for, hvilke målsætninger der typisk arbejdes efter indenfor forskellige driftsgrene. På denne baggrund er der udvalgt en række målsætninger, der arbejdes videre med i projektet.

Fagpersonerne er SEGES-ansatte med flere års erfaring med landmænds budgetlægning fra den primære rådgivning.

Projektet afgrænses til at omfatte landbrugets tre største driftsgrene planteavl, mælkeproduktion og svineproduktion.

Resultater og diskussion

På baggrund af de interviewede landmænds udsagn og erfaringer fra SEGES' fagpersoner har vi udpeget følgende målsætninger som de primære for landmænds budgettering:

Mælkeproduktion:

- Forbedret mælkeydelse
- Reduceret celletal
- Lavere foderomkostninger
- Reduceret fremstillingspris mælk

Svineproduktion:

- Flere grise pr. årssø
- Forbedret foderforbrug
- Lavere dødelighed farestald/smågrise/slagtesvin
- Reduceret fremstillingspris svinekød/smågrise/fravænningsgrise

Planteavl:

- Reduktion af maskinomkostninger
- Reduktion af fremstillingspris for grovfoder

Konklusion

I projektet arbejdes videre med de primære målsætninger, vi har udpeget i dette notat.

Referencer

- [1] Kirsten Marie Risbjerg; Maria Vejle Madsen, Nicolai Østergaard (2019): Noter fra interviews med landmænd i projektet offentliggjort på projektsitet.

Deltagere

Joachim Glerup Andersen, SEGES
Lene Bruun Siriwardhananuraks, SEGES
Maria Vejle Madsen, SEGES
Nicolai Østergaard, SEGES
Thomas Andersen, SEGES
Vibeke Hjorslev Rasmussen, SEGES

Arbejdspakke: AP 1 Udvikling af en prototype af en budgetteringsmodel – faglig beskrivelse

Leverance: Et notat, der beskriver primære budgetteringsmål

Projektnr: 5378 Ny Budgetmodel

SEGES

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Agro Food Park 15

8200 Aarhus N

T: +45 8740 5000

F: +45 8740 5010

E: info@seges.dk

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende notatets informationer.